

Motion till riksdagen
2006/07:Kr279

av Lars Ohly m.fl. (v)

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

1 Sammanfattning av Vänsterpartiets förslag

Vänsterpartiet begär inom utgiftsområde 17 en kraftig förstärkning av kultursatsningarna. Det gäller barnkultursatsningar och det gäller scenkonstens pensioner, den fria scenkonsten och ett förverkligande av det handlingsprogram för dansen som Kulturrådet lagt fram. Det fria inträdet på museerna bör kvarstå, mångkulturåret följas upp och de nationella minoriteternas kulturanslag ökas kraftigt. Folkbildning, amatörkultur och kollektivverkstäder för konstnärer är andra områden vi lyfter fram liksom att idrotten successivt ska göras oberoende av spelvinster.

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma 2007 verkar för att bolagsstämman dels beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på 60 000 000 kr, dels beslutar om ett bidrag på 450 000 000 kr att fördelas till idrotten, dels beslutar om ett bidrag som motsvarar 1/26 av bolagets överskott 2006 från Nya Penninglotten avsett för konst, teater och andra kulturella ändamål, dels beslutar om ett bidrag på 300 000 000 kr att fördelas till barnkulturen. De tre sistnämnda bidragen ska fördelas enligt de närmare anvisningar som kan komma att beslutas av regeringen.
2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt uppställning:

UO 17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	Regeringens förslag (tkr)	Förändring (tkr)
25:1	Bidrag till folkbildningen	3 079 439	93 250
28:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	261 305	115 250
28:5	Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus, Svenska rikskonsorter och Drottningholms slottsteater	898 962	20 500
28:7	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	150 320	45 000
28:8	Bidrag till biblioteksverksamhet	47 284	7 000
28:9	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	124 382	5 000
28:18	Bidrag till bild- och formområdet	27 673	5 000
28:24	Riksantikvarieämbetet	198 142	25 000
28:27	Centrala museer: myndigheter	838 556	54 000
28:28	Centrala museer: stiftelser	217 615	8 000
28:30	Bidrag till vissa museer	56 353	10 000
28:32	Riksutställningar	45 572	26 000
28:35	Filmstöd	299 328	208 000
28:38	Stöd till trossamfunden	50 232	-10 000
29:1	Ungdomsstyrelsen	19 226	80 000
30:1	Stöd till idrotten	445 551	50 000
	Summa		742 000

3 Barnkultur och idrott – medel från Svenska Spel

Vänsterpartiet föreslår i årets motioner att 300 miljoner kronor årligen i tre år av Svenska Spels överskott ska användas till ett "Handslag för barnkulturen" i enlighet med det förslag som lagts fram av Kommittén Aktionsgruppen för barnkultur. Av de 300 miljonerna vill vi avsätta 28 miljoner kronor för att möjliggöra införandet av en maxtaxa i kultur- och musikskolan.

Detta yrkande hamnar utanför utgiftsbudgeten då det finansieras av Svenska Spels överskott. På sikt kommer vi att söka andra lösningar för finansiering av de verksamheter och strukturer som blir följden av handslaget. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

Idrotten får inte bli beroende av spelpengar. Liksom när det gäller barnkulturen ovan var Handslaget för idrotten aldrig avsett att bli permanent. Nu föreslår Vänsterpartiet att man successivt för över idrottsmedlen från Svenska Spel till den fasta statsbudgeten, till en början med 50 miljoner kronor 2007 under anslag 30:1 Stöd till idrotten. Vi vill också att staten ska ta risken vid nedgång av vinsten så att idrottens del garanteras. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

4 Interkulturella Sverige

I vår motion om det mångkulturella, interkulturella Sverige avsätter vi hela reformutrymmet på anslag 28:2 på 25 miljoner kronor, för att främja de nationella minoriteternas – samers, sverigefinnars, romers, tornedalingars och judars – språk och kultur. Behoven är många och de medel som hittills funnits tillgängliga svarar inte mot de åtaganden Sverige gjort i och med ratificeringen av Europarådets stadga om landsdels- och minoritetsspråk. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

5 Följ upp mångkulturåret

Mångkulturåret fick från början en styvmoderlig behandling jämfört med t.ex. designåret. Vänsterpartiet drev kravet att det skulle satsas mer pengar och begärde också pengar för uppföljning under 2007. Ska mångkulturåret bli mer än en exotisk och kortlivad brasa måste det till medel för att följa upp och sprida de positiva och inspirerande exempel som levererats under året. Vänsterpartiet avsätter 2 miljoner kronor på anslag 28:2 till Kommittén för samordning av mångkulturåret och 2,75 miljoner kronor till Kulturrådet för informationsspridning och nätverksbyggande. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn

6 Scenkonsten

Den fria scenkonsten har länge fått hanka sig fram på snålt tilltagna och icke värdesäkrade anslag, trots att den står för en mycket stor del av den scenkonst som erbjuds barnen. Dessutom har nya krav ställts på grupperna i form av tecknande av pensionsavtal m.m. De borgerligas löften inför valet att ge de fria grupperna ordentligt stöd infrias inte i budgetpropositionen. Vänsterpartiet lägger till de 60 miljoner kronor på anslag 28:2 för det s.k. frigruppsanslaget som beräknas fattas idag. Anslaget förstärks därtill med 5 miljoner avsatta för pensioner till den fria scenkonsten. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

Vi anslår till Dansalliansen 3,5 miljoner kronor och till Teateralliansen 7 miljoner kronor på anslag 28:2 utöver propositionens förslag. Teatercentrum och Danscentrum får gemensamt 5 miljoner kronor på anslag 28:2 för att ta hand om juridisk och ekonomisk rådgivning liksom för att förstärka sina arbetsförmedlande insatser. För musikarrangörer anslås på anslag 28:2 5 miljoner kronor utöver propositionen förslag. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

Riksteaterns anslag bör återställas genom att den halva miljon som regeringen plockat bort från anslaget läggs tillbaka under anslag 28:5. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

Dessutom lägger vi till sammanlagt 30 miljoner kronor till pensioner för sångare och dansare med tidig pensionsavgång, den s.k. Kåpan för institutionernas anställda och även för att lösa resterande pensionsproblem för den fria scenkonsten. Detta under anslag 28:7. För förverkligande av Handlingsprogram för dansen anslår vi 15 miljoner kronor på anslag 28:7. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

7 Lokaler för s.k. ändamålsfastigheter

De utredningar som hittills gjorts har inte lyckats lösa problemet med ackumulerade underhållskostnader som hamnat på hyrorna för de s.k. ändamålsfastigheterna, dvs. de byggnader som byggts för sitt speciella ändamål och således knappast kan förses med ett marknadsvärde (exempelvis Dramaten, Operan, Nationalmuseum). Det kan inte vara vettigt att längre skjuta upp lösningen på den konflikt mellan Fastighetsverket och institutionerna som bara tar tid och kraft när det ändå till sist handlar om statliga pengar. Det finns också en gräns när en institution får så hög hyra att anslaget inte räcker till verksamheten. Vänsterpartiet anslår 20 miljoner kronor på anslag 28:5 för ändamålsfastigheternas hyror för 2007 och 40 miljoner kronor för 2008. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

8 Amatörkultur

Amatörkultur utövas av ca 750 000 medlemmar i olika amatörkultur-föreningar och amatörkulturens centralorganisationer gör ett viktigt arbete. Nu har de i och med folkbildningspropositionen fått nya uppdrag som bl.a. handlar om utveckling och nya samarbeten. För detta avsätts i budgetpropositionen 5 miljoner kronor. Vänsterpartiet har tillsammans med Amatörkulturens Samrådsgrupp, ax, räknat ut att det behövs 30 miljoner kronor – och lägger därför ytterligare 25 miljoner kronor på anslag 25:2. Vi vill också att det tillsätts en utredning som får till uppgift att äntligen klargöra var ansvaret för amatörkulturen ska ligga, eftersom varken Folkbildningsrådet eller Kulturrådet anser sig ha ett sådant ansvar. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

9 Folkbildning

För folkbildningen, som länge haft en sviktande ekonomi vilken resulterat i bl.a. allt högre avgifter, avsattes i folkbildningspropositionen medel som Vänsterpartiet dock bedömde som för knappa för att räcka till mer än de nya uppdrag som samtidigt beslutades. För att i någon mån förstärka folkhögskolornas och studieförbundens ekonomi lägger Vänsterpartiet i sin budget till 100 miljoner kronor på folkbildningen, av vilka dock 25 miljoner kronor går direkt till amatörkulturen. Anslag 25:1 höjs med 75 miljoner kronor för de nya uppdragen utöver amatörkulturen. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

Våren 2006 beslutade riksdagen efter motion från Vänsterpartiet att folkhögskolor skulle få rätt att utfärda sfi-behörighet. Det innebär att det behövs mer pengar till Folkbildningsrådet. Femhundra platser fr.o.m. 2007, det gör en kostnad på 18,25 miljoner kronor per år. Det är pengar som ska hämtas från det allmänna statsbidraget till kommunerna under utgiftsområde 25. Dessa medel läggs på anslag 25:1 till folkhögskolornas Sfi-undervisning. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

10 Bibliotek och tidskrifter

Arbetsplatsbiblioteken fyller viktig funktion på de arbetsplatser där de finns, men det skulle behövas fler. Facken och En bok för alla är, förutom folkbiblioteken, aktörer som kan ta en del ansvar, men det behövs en pott pengar att söka stöd ur. Vi avsätter 5 miljoner kronor till stöd för arbetsplatsbibliotek under anslag 28:8. Det sverigefinska biblioteket som finns i Finlandsinstitutet i Stockholm fyller en viktig funktion. Vänsterpartiet anslår 2 miljoner kronor på anslag 28:8 för inrättande av en sverigefinsk boklånecentral med en an-

Fel! Okänt namn på

ställd bibliotekskonsulent. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

Kulturtidskrifterna är viktiga för demokratin, det är de flesta överens om. Men de behöver också överlevnadsmöjligheter i en tid då inte minst distributionen blivit oerhört dyr genom att distributionsföretagen köpts upp och nu i stort sett består av två stora företag som kan sätta höga avgifter och även utestänga mindre lönsamma tidskrifter. Vi avsätter 2,5 miljoner kronor för att dryga ut kulturtidskrifternas anslag och ytterligare 2,5 miljoner kronor för stöd till nättidskrifter. Sammanlagt 5 miljoner kronor läggs på anslag 28:9. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

Biblioteken är inne i respektive står inför en intensiv period av anpassning till ett förändrat samhälle, tekniskt och vad gäller befolkningens sammansättning. Vänsterpartiet begär i motion 2006/07:Kr272 att regeringen tillsätter en arbetsgrupp bestående av fackfolk och biblioteksanvändare som utarbetar ett förslag till idéprogram för 2000-talets bibliotek. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

11 Konstnärateljéer och kollektivverkstäder

Till kollektivverkstäder och ateljéstöd för bild- och formkonstnärer avsätter Vänsterpartiet 5 extra miljoner på anslag 28:18 i sin budget.

I övrigt påtalas i motion 2006/07:Kr272 behovet av att äntligen ta ett grundläggande grepp på frågorna kring konstnärernas försörjning och trygghetssystem utgående från den utredning, Konstnärerna och trygghetssystemen, som lades fram redan 2003. Detta är något som Vänsterpartiet ständigt framförde till den förra regeringen men tyvärr inte fick gehör för.

12 Kulturarv, museer och föremålsvård

Vänsterpartiet hade länge drivit kravet på fritt inträde till museerna och vi såg med stor tillfredsställelse hur reformen, när den till slut genomfördes, skördade stora framgångar genom att många människor kom till museerna och då också många kvinnor och män, flickor och pojkar, som inte tidigare varit några museibesökare. Att nu ta bort det fria inträdet betyder givetvis att man på nytt utestänger många av dessa nya besökare, nämligen dem med sämst ekonomi. Det betyder också att en hel del omorganisationer och ombyggnadsinvesteringar gjorts förgäves, detta samtidigt som arbetet med kassahanteringen inte försvinner, eftersom man ändå – som tur är – vill behålla det fria inträdet för barn och unga.

Vänsterpartiet lägger tillbaka de pengar i budgeten som regeringen tagit bort när den velat återinföra museiinträdet, sammanlagt 62 miljoner kronor:

54 miljoner kronor på anslag 28:27 och 8 miljoner kronor på anslag 28:28. En summa som inte ens innebär någon märkbar besparing i den miljardbudget det handlar om. Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna bedriver vård och konservering av museiföremål, böcker och arkivalier. Verksamheten bedrivs i Kiruna, Grängesberg, och Strömsund och syselsätter omkring 70 personer av vilka de flesta är lönebidragsanställda. Den osäkra och ryckiga finansieringen har gång på gång hotat ett tiotal anställda i Grängesberg och regeringens budget rymmer på nytt bara en tillfällig förstärkning. Vänsterpartiet vill att lönebidragsanställningarna ska övergå i fasta anställningar och verksamheten tryggas, varför vi föreslår en utökning av anslag 28:30 med 10 miljoner kronor för detta ändamål. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

13 Film och digitala biografier

Filmavtalet som träffades mellan staten, Filminstitutet, SVT och filmbranschen för perioden 2006–2010 blev kraftigt underfinansierat. Orsaken är först och främst den att video- och dvd-branschen vägrar att medverka. De minskande biljettintäkterna på biograferna gör sitt till. Situationen är på sikt ohållbar, och Vänsterpartiet motionerar om att en parlamentarisk utredning ska tillsättas för att förbereda ett nytt system för hur filmen i Sverige ska finansieras efter 2010. Under tiden måste dock mer pengar till för såväl det filmkulturella arbetet, vilket ligger utanför själva avtalet, som för själva filmproduktionen. Det handlar exempelvis om att främja smalare genrer som kort- och dokumentärfilm men också barnfilm.

Vänsterpartiet begär 150 miljoner kronor som påslag till filmstödet i avtalet och 50 miljoner kronor till det filmkulturella arbetet inom regionala resurscentra, dessutom 3 miljoner kronor till ett intressant och välberett samiskt-tornedalskt samarbetsprojekt samt 5 miljoner kronor till en pott att söka pengar ur för ekonomiskt svaga biografier eller föreningar som vill skaffa digital teknik för filmvisning. Sammanlagt ökas anslag 28:35 med 208 miljoner kronor. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

14 Omlokalisering av Riksställningar och Riksantikvarieämbetet

Riksställningar (RU) och Riksantikvarieämbetet (RAÄ) flyttas till Gotland av regionalpolitiska orsaker. Omkostnaderna för detta, har både den förra och den nuvarande regeringen sagt, ska täckas av de statliga anslagen. Dock syns inga sådana anslag till i budgetpropositionen. Vänsterpartiet har med hjälp av riksdagens utredningstjänst tagit fram uppgifter om de beräknade utgifterna och tillför därför 26 miljoner kronor till RU:s anslag 28:32 för 2007 och

Fel! Okänt namn på

25 miljoner kronor till RAÄ:s anslag 28:24 för 2007. Vilka kostnaderna sedan blir för 2008 och 2009 är givetvis svårt att beräkna i dagens läge men sammanlagt 39 (RU) respektive 74 (RAÄ) miljoner kronor är de summor som framgår av de preliminära beräkningarna. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

15 Trossamfunden

Vänsterpartiet har under ett antal år drivit frågan att regeringen måste ta ansvar för att det kontrolleras att de trossamfund som uppbär statligt stöd lever upp till de krav som ställs för att samfunden ska få del av dessa medel. Ett antal händelser som tagits upp i massmedia de senaste åren gör det troligt att så inte är fallet, i alla fall inte för samtliga samfund. En utredning av förhållandena utlovades slutligen av den förra regeringen, men någon sådan utredning har vi hittills inte sett till. Vänsterpartiet anser – förutom att alla trossamfund ska likställas, så att svenska kyrkans kvarvarande särställning slopas – att det i budgetpropositionen anslagna beloppet på drygt 50 miljoner kronor för stöd till trossamfunden ska minskas med 10 miljoner kronor. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

16 Fritidsverksamhet för unga

I vårbudgeten var den dåvarande majoriteten överens om att satsa 80 miljoner kronor på lokaler och verksamheter för flickor och pojkar. Dessa pengar saknas i budgetpropositionen. Vänsterpartiet anser givetvis fortfarande att det är viktigt med vettiga och drogfria fritidssysselsättningar och mötesplatser på ungdomarnas egna villkor. Viktigt är också att inte majoriteten av pengarna går till pojkars verksamheter utan ungefär lika mycket till båda könen. Vi föreslår att 80 miljoner kronor årligen läggs till Ungdomsstyrelsens anslag 29:1 för detta ändamål. Detta vill vi att riksdagen som sin mening ska ge regeringen till känna.

Stockholm den 30 oktober 2006

Lars Ohly (v)

Marie Engström (v)

Elina Linna (v)

Kent Persson (v)

Siv Holma (v)

Wiwi-Anne Johansson (v)

Peter Pedersen (v)

Alice Åström (v)